

Landskap: Halland

Upptecknat av: Ror Jansson

Härad: Håh

Adress: Skottorp

Socken: Västorp m. fl.

Berättat av: Fru Agneta Nilsson

Uppteckningsår: 1941

Född år 1862 i Västorp

Uppteckningen är gamla sed -

vänjor m.m. sid 2

Mysingen -11- 4.

Skopsuscon -11- 5.

Ormar vahta

shau -11- 6.

Mjälkshare -11- 7.

Maran -11- 8.

Hen som vän -

der sig - -11- 9

Medel mat -11- 11

geringare

Lägga sig i -11- 12

dagsljus

ulma k. 24

ulma k. 25

H. G. 14.

ACC. N:R. M. 8019:1.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Uppställningar i. Påskkäring sid 13

Läkaka -11-14

H. F. 3

Ladd -11-15

Odens jakt och

ulna h. 28.

glossen -11-16

L. u. F. 31.

Samma sedvänjor

Midssommaraften skulle man lägga ståt i pionbuskarna i trädgården. Luktade man på dem, då blev man sjuk. Om julaften lade man ståt i såsingen. När man tog en bytta med mjölk från en rykaland ka, och satte den på bordet, lade man en kudde under bytten och lade ståt i mjölken. (t. v. en stoppmät.) Det var bara den första gången man gjorde så. När man gav en kalv mjölk den första gången, sköte man honom tre gånger över pannan och sade: "Drick fjöbbe, drick fjöbbe! Drick bättre en annan gång!" julaften skulle alla smaka julgröten t. v. handen, ö katten. Man satte ut mat till tomten. Det var mjälkesoppa (morfar i Skut. Västorp gjorde så). Man skulle slakta på nå, för det skulle bli bättre

ACC. N:R. M. 8019:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3
Om lördag kvällarna och i dimmet dagarna
fick man ej se dem. Ej heller fick man
se på golvet de dagarna. Tranut klädsel
har berättaren ej hört tales om någon
gång. Linnearör fick ej ligga ute mid-
somrarnatten. Den blev grå så, ty den
tälte ej dagen.

Än så det ej
andra nätter?

Myringen.

En gång såg min far myringen,
omtalar berättaren. Det var mellan
Vishult och Lyckst eller närmare be-
stämt mellan Kanghers tiden och Flat-
täliden. Myringen såg ut såsom en
huvudlös gubbe. och sedan syntes
den som att ridsken.

Skogsruvan.

Skogsruvan var så "fasetta" grann
på ena sidan, men hon hade hål
baktill och såg bakifrån ut såsom
en baktåg. Hon brukade ibland för-
villa folk. I Kåphult och Linghult
i Knäreds socken i Lven Pettersa
"fere" brukade skogsruvan förvilla folk.

ACC. NR. M. 8019:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

ormar vakta skatt.

En gång vi voro i Hishult
och planterade, så var där på ett
ställe en väldig mängd med ormar.
Hade vi då kastat stål i omhögen,
så hade vi nog fått syn på skatten.
Ty ormarna vaktade en skatt och
kastas stål, där en skatt finnes, kom-
mer skatten" till synes."

Mjälkhore.

Jag hade en moster, som bodde i Edsberga i Rännestörs socken, säger berättaren. En granne till min moster kunde tjurmjälka. Man hade en handske fackspikad i väggen och med handskens mjälkade man. Pigan på stället, där korna blevo tjurmjälkade, kunde ibland se en mjälkstriale från korna till granngården. En dag kog pigan och eldade bakugnen varm och kassade sedan in grädde i ugnen. En kort tid efteråt kom grannkvinnan in och ville låna grädde. Hon var alldeles bränd i ansiktet. När hon kom och sade sitt ärende, sade man till henne: "Du skulle ha grädde, din rätia torkkäring!"

ACC. NR. M. 8019: 8.

Maran.

Maran var mycket vanligt. Den
kunde lägga sig på bröstet på folk
och trycka. Hur blir man mara?

Genom att en kvinna, som skall ha
barn, går igenom en fälthamn.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

för att få lätt
födslet.

ACC. N:R. M. 8019:9

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sten som vänder sig.

På Viktor Bengtsson ägar på
Ålstorps backar i Rännestövs socken
finnes en stor stenhäll, som man
kallar för Lommaresten. Han säger,
att den luktar nybakat bröd, vän-
den den sig.

8

stängt!

ACC. N:R. M. 8019:10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
10 ARKIV

Sten som vänder sig.

*På Flybbergs liar i Hiskult ligger en
sten, som man säger än vänder sig,
då den lyktar nybakat bröd. En
slaf skall ha stått på platsen. En
kung Flyberg säges ha stupat där
och givit liarna sitt namn.*

ACC. N:R. M. 8019: //

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

//

Udel mötgenjare

När en person i Laped i Knäud
dog, korbade man efter en nänting, för
än han ej skulle gå igen i jag tror, det
var ättn, säger berättaren. Något arbete,
t. ex. spinning, triskning, fick ej utföras,
när någon låg lik i huset.

Lägga sig i dagstjus

Lägga sig i dagstjus skulle man göra
redje torsdagen i Tor. Skärtors dag
fick man ej ha tält, ty så kunde
man få ont i ägonna. Man skulle
inte ha tält om kvällarna förrän
Mikeli dagen. Mor brukade säga på
skämt: "Dom skall lägga sig tredje
torsdagen i Tor och ligga till
Mikeli."

Pickhäring

I Fågelsång, en by i Västors socken, bodde en person, som kallades för "herrn i Fågelsång." En gång sköt han ned en häring, som kom flygande från Blåhalla. Han ramlade ned på bondens gödselhög. Innan jul och pick samt under högtiderna hade man stäl över dörrarna och i sällsörarna.

Läkaka

När man bakade julbröd, skulle man baka en rund kaka med hål i mitten. Denna kaka kallades jularing. Den var bakad av grovt bröddeg. Västar-
na skulle ha en bit av kakan, då
vårarbetet började. Det skulle ge dem
kraft.

ACC. N:R. M. 8019:15.

Sådd.

Lin såddes på Rebeckadagen och
bönor sattes på Blendadagen. Det
som skulle växa i jorden, t. v. potatis
och morötter, skulle sättas eller sås på
nej och det som skulle blomma skulle
sås på nyet, ty eljest blommade det
för nyhet.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15

?

ACC. N:R. M. 8019:16.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Odensjakt och glason.

Odns bronga talade far om. Men
jag har nu glömt 'et, säger berättaren.
Glason känner ej berättaren till.

16